

От 18 до 25 януари –
Молитвена седмица
за обединението на
християнството
1-а и 5-а стр.

Вторият Ватикански събор
в центъра на вниманието
на 55 учени от цял свят,
събрани във Вюрцбург
1-а и 4-а стр.

Когато фактите говорят
и боговете трябва да
мълчат – уточнение след
„уточнението“
1-а и 3-а стр.

Големият приятел
на АБАГАР Христо
Огнянов изпраща
своето новогодишно
послание от Залцбург
4-а и 5-а стр.

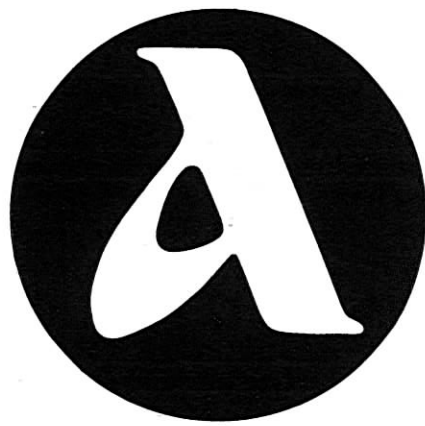
ДНЕВНИК

Декември започна с изпълнението на редица задължения, позакъснели поради неколкото отсъствие на архим. Елдъров от дом „Абагар“ през последните седмици. Наложиха се срещи с българските представители във Вечния град все по въпроси на АБАГАР (2, 6, 13 декември).

● На 10 и 11 декември бяхме на посещение в град Асизи, където българският свещеник отец ПЕТКО ХРИСТОВ на 15 декември даде „вечен обет“ във францисканския орден, след новият и тригодишно временно свързване с този орден в България през трудните времена на бопшевишкия режим. Неговият сподвижник в същия подвиг, отец Филип Романов, ни напусна на 14 февруари 1992 г.

(Продължава на 2-а стр.)

ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ЦЪРКОВЕН АРХИВ В РИМ

АБАГАР 1

КАТОЛИЧЕСКИ ВЕСТНИК

Година III

Брой 1 (24)

януари 1994 г.

1 лев

Време за молитва

Христовата повеля – „всички да бъдат едно“

Разединението в Българската църква е само един пример от по-дълбокото разединение, съществуващо от векове, а в някои случаи и повече от хилядолетие, сред християнските църкви. Преговори и договори между тях дават слаби резултати, а понякога даже задълбочават още повече противопоставянето. Все пак единението им е не само възможно, а е и наложително: налага ни го сам Христос, когато се моли на Огня на Елеонската планина: „Отче светий, опази ги в твоето име, тези, които си ми дал, за да бъдат едно, както сме и ние“ (Йоан 17, 12). Ако това все още не е станало, вероятно се дължи на обстоятелството, че нашата молитва не е била достатъчно настойчива.

В католическата доктрина за обединението на християните, както тя е била изразе-

на напоследък във Ватиканския съборен декрет за икуменизма (Unitatis Redintegratio, § 9), съществува глава, посветена на духовните средства за възстановяване единството сред християните. Няма да говорим сега за тях, а само за една инициатива, широко разпространена сред последователите на другите християнски вероизповедания, особено сред католиците, но с все повече привърженици сред последователите на другите християнски вероизповедания, особено сред англиканите, лутераните и някои православни общности. Тя се повтаря ежегодно точно през тези януарски дни: Молитвената седмица за обединението на християните (18–25 януари). Практиката съществува вече от 85 години.

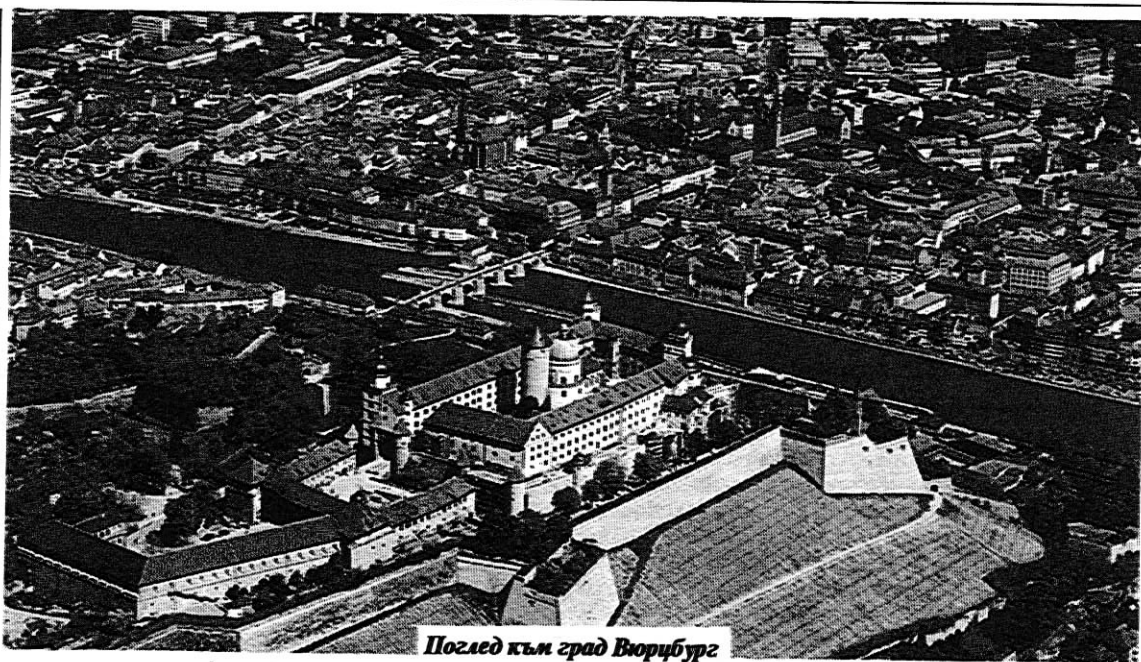
(Продължава на 2-а стр.)

Високо отличие

Христо Шишманов бе награден с орден „Мадарски конник“ – първа степен с указ, подписан от президента Желю Желев, за неморна защита на българските национални интереси и изключителна активност за укрепване на българо-френските политически

и културни връзки.

Честито на големия приятел на АБАГАР – дипломат, художник, родолюбец, който на 8 май миналата година чества своята 90-годишнина в Париж. Гражданин на Франция от български произход, той получи заслужено признание за народополезната си дейност.

Поглед към град Вюрцбург

Симпозиум във Вюрцбург с участието на АБАГАР

Има събития, които потъват в миналото, като част от историята; а други се превръщат в исторически без да губят актуалност. Такъв бе симпозиумът, на който в германския университетски град Вюрцбург бяха поканени 55 учени от цял свят, за да разгледат отделните моменти и аспекти на Втория Ватикански събор (1960–1965). След 33 години от свикването му и 28 след приключването му, той продължава да представлява интерес и да влияе на поведението и на мисленето на стотици милиони хора в цял свят.

Сред поканените бе и архим. проф. Георги Елдъров – единствен сред присъстващите, участвувал в Събора през цялото време, от свикването, подготвянето и провеждането

му, до обнародването на съборните документи; един от двамата поканени специалисти (periti) сред 200 взели участие в съборните заседания (другият беше швейцарският

богослов Ханс Кюн); и, което е най-важното, единствен представител на църквите от Източна Европа за оправдание на втората част на темата на симпозиума: „Приносът на немски говорещите и източно-европейските страни във Втория Ватикански събор“.

Това беше

ЧЕТВЪРТИЯТ ОТ ПОРЕДИЦАТА СИМПОЗИУМИ,

посветени на Събора, след тези в Лувен, Хюстен и Лион. Той бе организиран съвместно от Университета във Вюрцбург, епархията на Вюрцбург и Института за религиозни изследвания в Болоня.

(Продължава на 4-а стр.)

С писмо на Ватиканския държавен секретар кард. АНДЖЕЛО СОДАНО с дата 27 ноември 1993 г. се съобщава за повишаването на апостолическия екзарх МЕТОДИЙ СТРАТИЕВ в архиепис-

Повишение

Екзарх Методий – архиепископ, от. Прошков – епископ и негов помощник

Архиепископ Методий Стратиев

копско достойнство. Той наследява титлата, носена в историята на България от архиепископ Василий по времето на Калояна, архиепископите Петър Богдан Бакич и Петър Парчевич през 17-ти век, от архиепископите Йосиф Соколски (1861–1879) и Михаил Милов (1909–1923) – негови директни предшественици в ръководството на източно-обрядната общност, която той достойно възглавява от 1971 г.

Това е признание за управление на тази малка общност през трудни времена – най-бурните през историята на християнството на българска земя. Истински изповедник на вярата, преминал през затвор и лагер, поел ръководството на църквата в момент на ожесточаване на режима, екзарх Методий я доведе до бреговете на свободата и на нормалното развитие на духа.

(Продължава на 2-а стр.)

Първи януари не е само началото на новата година, нито празник Обрезање Господне или Васильовден. От 27 години Католическата църква на този ден чествува Световния молитвен ден за мира. Учреди го през 1967 г. папа Павел VI. Оттогава нито той, нито приемникът му Йоан Павел II не са пропуснали да предложат със специално послание теми за размисъл и цели за действие за запазване и зат-

Послание за мир

В семейството се ражда мирът на човешкия род

върдяване на мира в света. Посланието бива разпространявано няколко седмици преди датата на Светия ден, за да бъде разпратено навреме и подложено на анализ и размисъл от получателите му. А те са, поне в този случай, не само близките, а и най-отдалече-

ните от църквата. Копие от посланието са получавали в миналото също президентите, премиери и генерални партийни секретари от тогавашния Източен блок, включително и нашите. Понякога те и отговаряха... със закъснение.

(Продължава на 2-а стр.)

Власт или авторитет

Уточнение „Към уточнението на нунциатурата“ във в. „Истина“, брой 12, 1993 г.

1. Проф. архим. ЕЛДЪРОВ не се „появява“ от време на време случайно в България. В миналото той е идвал със специални поръчения от Ватикана – както през 1976 г. като член на делегация, начело с архиеп. Агостино Казароли и през 1991 като шарже д'афер на Светия престол за възстановяването на дипломатическите

връзки с България, преди идването на нунция.

2. Архим. Елдъров положи много усилия, такт и умение папското представителство да бъде настанено в собствената си сграда на ул. „11 август“ № 6... А иначе лесно се влиза през отворена врата.

(Продължава на 3-а стр.)

Време за молитва

(Продължение от 1-а стр.)

Нейното начало, развитието и днешната й форма сами по себе си са крайно поучителни.

Инициатор през 1909 г. е епископ-американският духовник от САЩ – Пол Уотсън (Paul Wattson, 1863-1940). Това било в отговор на растящото му желание всички християни да се обединят около римското папско първоседалище, което той направил малко по-късно, заедно с обществото францисканци, основано от него. Понеже текстовете на молитвите изрично споменаваха папското първенство, повечето християнски общности не приемаха да се молят за включването си в Католическата църква. Тогава френският духовник Пол Куртиер (Paul Couturier) от Лион (в началото на 40-те години) обмислил и разработил нови текстове. В тях се говори за молитва в отговор на Христовата повеля „всички да бъдат едно“: нека той открие начина и формата на нашето обединение. В тази си нова формулировка Молитвената седмица посрец-

на одобрението не само на католиците и приближените на Католическата църква англикани и епископалиани, а също и на верни от лутеранските и реформаторски църкви. Убедни привърженици на новата инициатива се оказали протестантските монаси от известната общност в Тезе (Франция) начело с игумена си брат Роже Шюц. Молитвените контакти и връзки между отделните християнски общности са вече толкова силни, че днес молитвите се съставят и съответните библийски текстове се избират от смесена междуцърковна комисия от представители на Католическата църква и на Световния икуменически съвет на християнските църкви (в него от 30 години членува и Българската православна църква). Тазгодишният образец е бил разработен от ирландска смесена група на двете институции, като доказателство, че въпреки кървавия конфликт в Блстър, християните не престават да просят от Бога помирение и единение.

Образец за чествуване на Молитвената седмица за обединението на християните (18-25 януари), предложен от смесена католическа и икуменическа работна група в Дъблин (Ирландия)

Схемата, предложена за тазгодишното чествуване на молитвената седмица, се представя с общ лозунг, вдъхновен от новозаветната книга „Деяния на Апостолите“ (4, 32):

„ДОМ БОЖИЙ: призвани да имаме едно сърце и една душа“. За всеки ден от седмицата са посочени отделни теми с придружаващи ги подходящи откъси от Священото писание:

18 ЯНУАРИ: „Дом Божий: някога разпръснати, а сега на път към помирение“. Четива: Битие 11, 1-9; Деяния на Апостолите 2, 1-11; Псалом 84 (85); Евангелие от Йоана 11, 47-52.

19 ЯНУАРИ: „Дом Божий: цялата вселена“. Четива: Битие 9, 8-17; Послание до римляни 8, 18-23; Псалом 148; Евангелие от Йоана 1, 1-5, 9-14.

20 ЯНУАРИ: „Дом Божий: за всички народи“. Четива: Рут 1, 1-9, 16; Деяния на Апостолите 15, 13-18; Псалом 95 (96); Евангелие от Йоана 4, 39-42.

21 ЯНУАРИ: „Дом Божий: Живот в Христа“. Четива: 2 Книга Царства 7, 1-5, 12-16; Първо съборно послание на Петра 2, 4-10; Псалом 27; Евангелие от Йоана 2, 13-22.

22 ЯНУАРИ: „Дом Божий: Семейството“. Четива: Псалом 84; Второ послание до Тимотея 1, 3-7; 3, 14-16; Книга на Исус Навин 24, 1-2а, 14-16; Евангелие от Лука 2, 41-52.

23 ЯНУАРИ: „Дом Божий: да носим един друго бремето“. Четива: Второзаконие 15, 4-11; Второ послание до Коринтяни 9, 6-9; Псалом 146 (85); Евангелие от Матея 6, 1-4.

24 ЯНУАРИ: „Дом Божий: създадени за единство“. Четива: Книга на Исус Навин 1, 1-9; Псалом 122; Деяния на Апостолите 4, 31-37; Евангелие от Йоана 15, 9-17.

25 ЯНУАРИ: „Дом Божий: единството напредва“. Четива: Битие 12, 1-9; Откровение 21, 1-4; Псалом 98; Евангелие от Матея 28, 16-20.

Повишение

(Продължение от 1-а стр.)

Отсега нататък архиеп. Методий ще се ползува с подкрепата на помощник, предоставен му от Светия престол със същия ватикански документ – свещ. ХРИСТО ПРОЙКОВ, хиротонисан епископ в Рим на 6 януари, празник Богоявление с титлата Бриулитански.

Отец Христо е 47-годишен, получил е свещенско образование, подкрепян от солидни католически духовници, които трябваше да го формират при трудни условия. Завършил образованието си в

Папския източен институт 1980-82 г., в родината той се занимава предимно с енорийски апостолат. От януари 1992 г. е директор на вестник „ИСТИНА-ВЕРИТАС“.

Както архиеп. Методий, така и еп. Христо, имат връзка и отношение към АБАГАР.

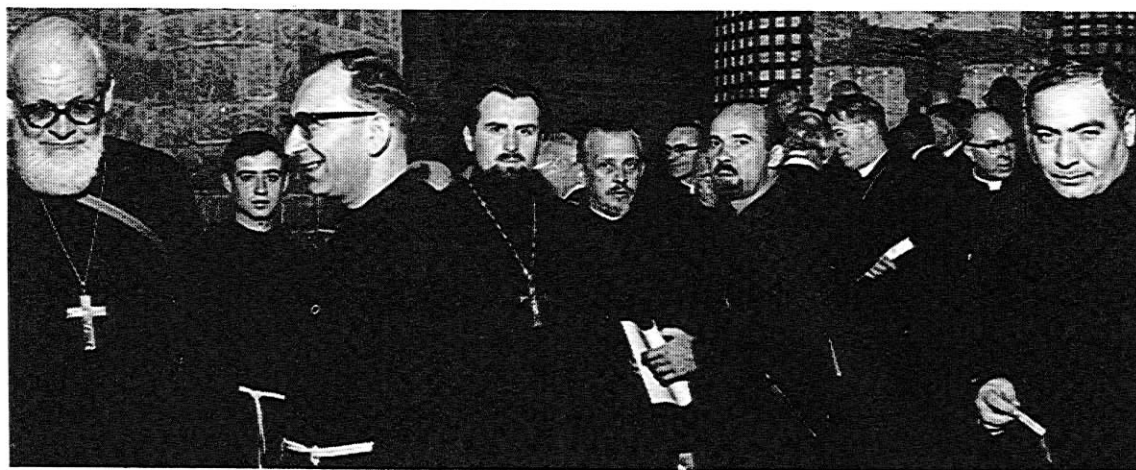
Архиеп. Методий е бил сред първите и най-убедени крепители на дом „АБАГАР“ и на в. „АБАГАР“. Той благослови римския ни център още преди да влезем в него и бе един от двамата йерарси, които осветиха параклиса ни „Светите покровители на Европа“ на 29 октомври 1983 г. Застана смело зад вестника, когато похитители се опитаха да го закрийт

през месец април 1992 г.

Името на Христо Проиков е на първо място в домашната книга като гост в деня на откриването на дом „АБАГАР“ – 16.V.1981 г. След него четем името на Ламфуйски епископ Георги, Софийско-пловдивски администратор. И двамата са идвали многократно с общ престой до един месец.

Освен това еп. Христо бе отговорен редактор на брой 2 на в. „Абагар“.

Той е ползувал също архивната част на римския ни център. Курсовата му работа, с която овегна римския си престой, е изградена върху ръкопис от началните години на миналия век, предоставен му от нашия абагарски архив.

Група наблюдатели от различни християнски църкви на поклонение в базиликата „Св.Франциск“ в Асизи. 23.X.1963 г. по време на Втория Ватикански събор.

Послание за мир

(Продължение от 1-а стр.)

Всяка година посланието е посветено на отделна тема или на отделен аспект от защитата на мира. Понякога с гениална изобретателност – като например „Ако желаеш

мир, защитавай живота“, или „Справедливостта е пътят на мира“. Тазгодишния лозунг е „В семейството се ражда мирът на човешкия род“. Очевидна е връзката, която папата желае да изтъкне между то-

ва чествуване и Международната година на семейството, обявена от ООН.

Към нея Католическата църква добави свое успоредно християнско чествуване, което бе открито в неделя, 26 декември, с обред в дома на Светото семейство (Йосиф, Мария и Исус) в храма, построен на мястото на дома им в Назарет.

Богородица – Майка на единството

ПО ПОВОД НАШАТА КОРЕСПОНДЕНЦИЯ

Наши читатели, по телефона, факса, чрез разговори и най-вече с писма често изказват задоволство и даже възхищение от вестника ни. Техните думи обикновено намират място в рубриката „Редове на нашата кореспонденция“. Все по-често обаче сред тях изпъкват твърдения, впечатления, желания, които се нуждаят от по-определено становище от наша страна. Ето например какво желаем да кажем на нашите пишещи братя, а и на другите наши читатели по повод техните писма.

Направо до Ватикана

„Надявам се това мое писмо да ви намери в добро здраве. Светият отец папата ми изпрати благодарствена бележка за книгата ми „A Mother's Ordeal“, която чрез вашето посредничество успях да ме доставя. Още веднаж, благодаря...“

Проф. Стивън В. Мошер, директор на Център за азиатски проучвания (The Claremont Institute, California)

АБАГАР: По пощата и на ръка получаваме писма с молба да бъдат препратени до папата или до някоя ватиканска институция. Винаги сме правили тази услуга с дискретност и според възможностите. Трябва обаче да добавим, че нашето посредничество е чисто механическо. А контактите между Светия отец и всяко отделно лице трябва да остане директно и непокуварено от външна намеса. Именно за да бъде избегната такава намеса на трети лица, съветваме нашите читатели, когато кореспондират с ватиканско ведомство, да се постараят писаното да бъде, поне в обобщена форма, на някакъв западен език. Достатъчно е тогава да се изпрати, по възможност препоръчано, направо до Ватиканския град. Сигурно ще получат отговор и без никакво чуждо вмешателство.

Дневник

(Продължение от 1-а стр.)

Пътуването ни даде повод да опресним спомените си за това място с опците Венко Плячков и Лудвиг Плевнев, които бяха сред първите съратници в АБАГАР още в началния му подготовителен етап в края на 60-те години.

● На 13 си дадохме среща с двама представители на BALKAN MEDIA, Росен Милев и Стамат Стаматов за определяне на по-нататъшното ни сътрудничество след отличните резултати, постигнати досега. Много хора са откликнали на статията на архим. Елдров в тяхното списание, появила се през месец октомври.

● От 15 до 21 архим. Елдров пътува до Германия и Австрия с главна цел симпозиума в град Вюрцбург,

посветен на приноса на немските и източно-европейските църкви за подготовката и провеждането на Втория Ватикански събор. Възстановиха се стари връзки като тези с известния швейцарски богослов Ханс Кюнг и проф. Джузепе Алберти от Болоня, и се създаваха нови с професорите Концелиус от Луцерн, Витшадт от Вюрцбург, Коменчак от Вашингтон (познавал архим. Кураев – доайен на богословско-философския факултет в Москва, Ламберигц от Лувен. Последният насочи свой студент за издирване на материали в нашия архив във връзка с подготовката на Втория Ватикански събор. Покрай симпозиума се установиха къщо контакти в Мюнхен с деятеля по религиозна информация Икор Заверуха и нашия общественик инж. Велин Загорски.

● В Залцбург има среща с дългогодишния стожер на българската кул-

тура на Запад-р Христо Опянов.

● На 22 Ирина Дилкова от БНТ ни донесе поканата да коментираме за българските зрители част от коледните събития във Вечния град, излъчвани от обединените световни телевизионни мрежи MUNDODIVISION. Това се повтаря вече шести път – четири пъти по Коледа и два на Великден. Тази година коментарът се ограничи до посланието и благословието на папата от площад „Свети Петър“ на 25 декември по обед.

Същият ден ни беше съобщено, че свещ. Христо Проиков е бил назначен помощник на апостолическия екзарх Методий Стратиев, който е повишен в архиепископско достойнство.

● На 27 декември архим. Елдров отплетя за поредното си посещение в България, „все по въпроси на АБАГАР“.

(Продължава на 5-а стр.)

Снимка за спомен в Рим. Октомври 1993 г. – част от 500-те българи, на посещение в Италия.

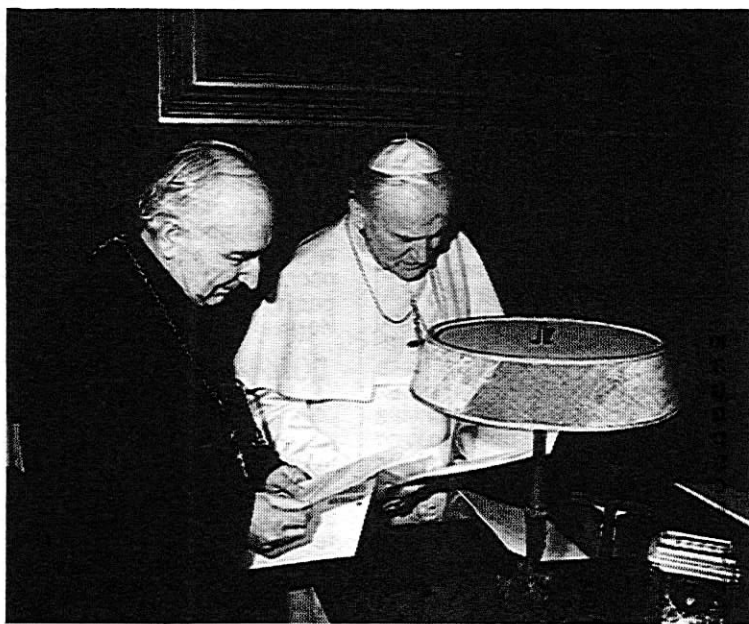
Кал по вкус – куршум по мярка

Запитали Св.Методия: „Защо си цял изпотен?“. Отговорил: „Току що водих спор с невежа“. Аман, започва да се поти и нашата редакция. Наводнени сме с писма на невежи. Питат каква била работата на основателя на нашия вестник архим. проф. Георги Елдъров в България, или имал ли е въобще работа някъде. Изглежда, че такива писма заливат и други редакции. Отговорил е вече, по свой вкус, нашият събрат „ИСТИНА-VERITAS“ в коледния си брой, заедно с пожеланията и молитвите си за светлия църковен празник. Дължни сме, за да не ни изпреварят (Черни ДЕН или Червена ДУМА), да повторим неща, вече казани и доказани в предишни броеве на „АБАГАР“ (виж статията на Tongue-in-Cheek в брой 5, 1993 г.). Съ-

* Заглавието е взимствено от М.Тошков, „ВЕК 21“, 1-7.12.93

ществуват поне 40 интервюта по отделни аспекти на неговата дейност, излезли в периодичния печат в България от средата на 1990 г. до ноември тази година, както и десетина, излъчени по БНР и БНТ.

За пореден път им предлагаме широк изжитиобитието на нашия основател. Дано вече мирясат, понеже и „АБАГАР“ и „ИСТИНА“ си имат много важна друга работа. Ето, например, като се занимаваме с нашия основател, пропуснахме да обрнем внимание на папския нунций, когато го нападнаха на улицата с най-позорния съвременен български епитет „червен боклук“ („ДУМА“ от 19.6.93). Наложил се да се занимае с въпроса посланик Маричков в интервю за „168 ЧАСА“. А на „Петте кюшета“ са седнали трите маймуни – едната не вижда, другата не чува, а третата не говори. Да си бяха поне разделили работата: едната да казва, че не е червен, другата – че не е боклук, а третата – че го нямало там.

На консултация при Негово светейшество

ИЗ АРХИВА НА „АБАГАР“

За легитимация и справка

Центъра за богословие и апостолат на миряните, и във Вашингтон – Catholic University of America.

От 1960 до 1966 работи като консултант (consulor) и специалист (peritus) в подготовката и провеждането на Втория Ватикански събор.

От 1960 г. е екзаминатор на кандидатите за църковно звание в Римската епархия с право да ги

че каноническото понятие „визитатор“ означава служба, поверена някому поради извънредни обстоятелства и трае докогато съществуват те – а в случая това беше прекъсването на връзките между българите в чужбина и църковната организация в родината. След падането на болшевиизма, връзките се възстановиха и за верните си в чужбина би трябвало да се прикати съответните им родни поместни църкви. Архим. Елдъров, сред всички визитатори, назначени от Светия престол, бе последният, който прекрати дейността си, поради мудния темп на българската промяна.

От 1966 до 1972 е консултор в Папската комисия за атеисти и невярващи.

От 1967 до 1991, той ръководи като главен редактор българския екип към радио „Ватикан“, като успява да създаде една слушателска аудитория, изчислена чрез анкета на радио „Свободна Европа“ от 1987 г. до 400 000 души. Това ще рече десет пъти повече от възрастното католическо население, процентно по-висока от слушателите на всички други редакции на тези радиостанции (тогава бяха около 30). Това се потвърждава също от реакцията на пропагандния отдел на режима, който редовно смущаваше нашите емисии, както нико друга източна старна, включително Съветския съюз, Китай и Албания. Смущението продължи до падането на Лукановото правителство, даже и след като бе взето решението да се установят дипломатическите връзки между България и Ватикана. Оттогава пък слушателите започнаха да намаляват стремглаво.

От 1970 до 1987 е консултор по осъвременяването на източно-църковното каноническо право.

От 3 до 10 ноември 1976 г. е член на ватиканска делегация в България за разрешаването на някои сложни въпроси във взаимоотношенията, въпреки че резултатът бе равен на нула.

През 1981 г. основава и ръководи Българския църковен архив „АБАГАР“, в едноименен дом с богата библиотека, станала център на широка културна, социална и родолюбива дейност.

На 19 декември 1990 г. основава Благотворително сдружение „Pro Bulgaria“ с председател кард. Силвио Одди, което успява да проведи в София колона от шест тира през април 1991 г., с помощи, събрани предимно в Сардиния, на стойност над един милион долара, разделени между БЧК, Министерството на здравеопазването, Медицинската академия и БКЦ.

На 27 май 1991 г. пристигна в България като „шарже д'афер“ на Светия престол (Regens ad interim), с което конкретно се установиха дипломатическите връзки между двете страни. След основните му задачи бяха да освободи резиденцията на ул. „11 август“ и да създаде каналите между българските и ватиканските ведомства. В това качество той остана в България до 27 октомври. На 30 бе приет от папата.

На 31 юли 1991 г. бе натоварен от българските католически епископи на заседание в резиденция „Бояна“ да възстанови католическия периодичен печат, прекъснат след закриването на в. „Истина“ през лятото на 1949 г. На 12 октомври се появи първия брой на в. „АБАГАР 1“ – новото чудо на българската публицистика, повод за родост, завист или омраза според настроението на хората и състоянието на съвестта им. Казват, че някой даже не успяват да съгледат, когато се появи нов брой на „АБАГАР“.

Оттогава архим. Елдъров пътува често в България предимно „по въпроси на „АБАГАР“ – както

сме повтаряли десетки пъти по страниците на вестника. А това значи, да се насърчава екипа, да се пишат статии и дописки, да се прегледат материали на сътрудници, да се предават средства за печатането му, да се избобрят канали за разпространяването му.

А освен това се проучват и са вече отчасти осъществени нови инициативи по линия АБАГАР. Придружава ги благословията на старшите католически йерарси в България. Но няма да ги издадем, за да не ги урочасат недоброжелатели.

Това не значи, че архим. Елдъров е прекъснал дейността си на Запад. Напротив, тя се засилива във всички посоки. Грехката за АБАГАР му носи все по-широки ангажименти в цял свят: оттам тече непрекъснато информация по исторически, културни и актуални въпроси свързани с България, организират се срещи с представители на културата, изкуството и обществеността от цял свят, постъпват фондове и предмети на изкуството, привличат се сънародници със скромни средства.

Редовно проверява подготовката на кандидати за свещеническо ръкополагане от цял свят, следващи в Рим, с особено поръчение да се занимава с източно-обрядните, говорещите английски, немски и източно-европейски езици. Преподава еклезиология в Папския богословски факултет СЕРАФИКУМ, третият по старшинство във Вечния град, християнска социална доктрина в Центъра за богословие и апостолат към Викариата на римската епархия; ръководи студенти при разработването на дисертации в различни висши институти (една ще бъде защитена в края на януари в Рим, друга му е препратена от професор в Лувен), участва пълноценно в международни симпозиуми (като в приключили във Вюрцбург на 19 м.м.), в научни списания (последна статия във авторитетното Rivista d'Storia del Cristianesimo) в енциклопедии (токущо подписал договор с NEW CATHOLIC ENCYCLOPEDIA). А освен това му остава време да пътува до родината...

А КОГАТО ФАКТИТЕ ГОВОРЯТ И БОГОВЕТЕ ТРЯБВА ДА МЪЛЧАТ

Момент от освещаването на отец Георги Елдъров като архимандрит от кардинал Йосиф Слипий в базиликата „Св.Климент“ в Рим

лицей, философия, богословие и източно-църковни науки, с два доктората (summa cum laude).

От 1955 г. е професор в Папския богословски факултет „Серафикум“ (еклезиология и икуменизъм); преподавател е (и в някои все още преподава) като хоноруван професор във висшите католически институти в Рим, като Грегорианския университет, Латеранския университет, Папския Източен институт, Атеней „Антонианум“, Богословския факултет „Марианум“,

препоръчва за ръкополагане или да ги отхвърля.

На 19 юни 1966 г. по нареждане на папа Павел VI е произведен в архимандритско достойнство от кардинал Йосиф Слипий, с право да носи не само було и кръст, а и митра, жезъл и мантия.

От 1966 до 1992, по нареждане на същия папа, е Визитатор делегат на Светия престол за българите католици от двата обряда, живеещи в чужбина. Понеже много се спекулира с тази длъжност, ще добавим,

благодарен, ако дадете вашето мнение и върху приложения тук документ, и по-точно дали той дава задоволителен отговор на възраженията, своевременно повдигнати от Светия престол...

6. Да допуснем, че апостолическата нунциатура не е запозната как се титулува отец Елдъров. Не можем обаче да извиним нито директора, нито редактора на в. „ИСТИНА“, които отлично знаят кой е Георги Елдъров, а не знаят как да пишат за него.

Архим. Гаврил БЕЛОВЕЖДОВ, Протосингел на апостолическата екзархия и Отговорен редактор на в. „АБАГАР 1“

Власт или авторитет

(Продължение от 1-а стр.)

3. Сега архим. Елдъров идва по-често в България не за да се хвали със своя Център „АБАГАР“ в Рим, а да направи скръвната му достойнство на културната общественост в България.

Не ни е ясно защо хора, на които той е помагал не само морално, питат в печата с каква власт идва тук. Дали за да разпорежда като овластен от някого? Забравяли ли са, че има разлика между власт и авторитет? Има хора с власт, но без авторитет; а други без власт, но с авторитет. Струва ми се, че архим. Елдъров е от вторите.

4. Що се отнася за неговите

титли, той е без друго „отец“, „Францисканец-конвентуалец“, както се „уточнява“, но е също ахримандрит и професор.

5. А че той се ползува с доверието на Ватиканските ведомства, говорят не само специалните поръчения, които той изпълнява, но и писмени документи, които са депозирани за справка при председатели на епископската конференция. Ето например цитат от едно писмо с дата 26 септември 1993 г. от отговорник на Ватиканско ведомство: „Понеже Вашият принос за този ватикански отдел при формулирането на отговора на Светия престол бе високо оценен, ще ви бъда

Сархипископ Виктор Сартр при откриване на Втория Ватикански събор през 1962 г. Архип. Сартр сега е 90-годишен, живее на остров Мадагаскар

Симпозиум във Вюрцбург

(Продължение от 1-а стр.)

Участваха учени от университети и научни институции в Германия, Франция, Испания, Австрия, Белгия, Италия, Русия, САЩ, Канада, Бразилия и България – представена от АБАГАР. Разнообразната публика, която посещаваше масово голямата университетска ауга (изпълнена до вратите, и откън до стълбището), за да изслуша рефератите, беше предимно от германски градове, но имаше също хора от Австрия, Белгия и Италия.

Отделните доклади разгледаха моменти и личности, изиграли определена роля в провеждането на Събора – като кардиналите Дьолфнер, Фрингс, Кьониг, Леже, Лиенар, Алфринк, Сюненс, немски специалисти от Хуберт Йедин до Карл Ранер и Ханс Кюн.

Архим. Елдъров трябваше да говори като представител на църквите от Източна Европа. Оказа се, че най-малката сред тях – българската (5 хиляди униати, 35 000 софийско-пловдивски пасоми и курсурикополски, според последното изчисление на еп. Йовчев) в същност е

ДОПРИНЕСЛА НАЙ-МНОГО

за този събор сред всички други източно-европейски католически църкви, с изключение може би само на полската. Въобразете си: участват във съборните заседания всички български католически йерарси, въпреки ограниченията, наложени тогава от болшевишкия режим у нас (с половината духовници все още в затвор, лагер, на заточение); БПЦ изпраща наблюдател; двама българи работят като консултанти в подготовянето на събора,

от д-р Иван Софранов и архим. проф. Георги Елдъров; единият от тях – архим. Елдъров, продължава да работи и в провеждането на самия Събор в качеството си на специалист (рептус) до успешното му приключване.

Както беше направил предишния ден другият съборен рептус, известният швейцарски богослов Ханс Кюн, на 19 архим. Елдъров изнесе едномасов доклад на немски език за своето участие в работата на Втория Ватикански събор. Той свърза всичко с фигурата на папа Йоан XXIII, бившият архиепископ Анджели Ронкали, инициаторът на Събора, прекарал десет години в България, през най-жизнения етап от живота си, както сам се изразил (1925-1934), и включи своя опит в рамките на участието на Българската католическа църква в съборните процеси.

Признат принос

Приносът на архим. Елдъров засяга трите съборни епата: подготвителният (1960-1962), съборните заседания (1962-1965) и следсъборното конкретно прилагане на съборните документи.

Той започна през 1960 г. като консултант (consultor) към подготвителната комисия за мисионерската дейност на църквата с приноси за разработването на проектодекрета за мисиите (schema de missionibus). Негови са материалите по въпроса за възстановяването на постоянна дяконска служба в Католическата църква (de diaconatu permanenti) и за възможността да се посветят изрично и трайно на мисионерска дейност освен монаси (както става нормално), също и членове на епархийския клир (de titulo missionum).

Когато подготвителните комисии бяха разпуснати поради откриването на Събора (11 октомври 1962), той бе назначен от папа Павел VI рептус, ще рече „специалист, експерт“, един от 200 такива, натоварени да помагат на съборните отци (над 3000 души), при проучването, редактирането и поправянето на съборните текстове. Сред тях бяха някои от най-известните богослови и учени на Католическата църква, като Анри дьо Любак, Карл Ранер, Ив Конгар, Йозеф Рацингер, Ханс Кюн, с които се установиха връзки, продължили много години, а с някои и до ден днешен. Понякога архим. Елдъров разговаря за онези неговоторми времена с Йозеф Рацингер, сега кардинал, възглавяващ

НАЙ-АВТОРИТЕТНИЯ ВАТИКАНСКИ ОТДЕЛ

– този по вероучителните въпроси на църквата. На самия симпозиум бяха разменени спомени и впечатления с неговия опонент (понякога) в дискусиите, проф. Ханс Кюн.

Като рептус архим. Елдъров продължи да работи в сектора на мисионерството в рамките на специална, сега вече „съборна“ комисия. Той бе сред 13-те богослови, които разработиха окончателния текст на мисионерския декрет Ad Gentes, един от най-сполучливите. Заедно с проф. Доменико Грасо, от обществото на опитите йезуити, той формулира последната глава на декрета, посветена на „сътрудничеството с мисионерската дейност на църквата“. Особено тежък бе моментът, когато в навечерието на гласуването на този документ през последните дни на Събора, трябваше да бъдат разгледани повече от хиляда предложения за промени в текста, направени от съборните отци. Това бе извършено чрез денонощен труд от тричленна работна група, която включваше и нашия сънародник.

Освен мисионерската тема, за известно време той трябваше да се занимава с разработването на материали, засягащи епископата. Цяла година сътрудничи в подкомисия, натоварена с въпроса за епископските конференции. Осланяйки се на своята подготовка в източно-църковната еклезиология, успя да вмъкне в текста богословското понятие за съборните размери на тази нова каноническа институция.

За кратко време, около месец, архим. Елдъров се включи и в работата на съборната комисия по въпросите на монашеството. Възложено му бе проучване на проблема за

РАЗМЕРИТЕ НА ГРАНИЦИТЕ на независимостта на монашеските ордени от поместната църковна власт (exemptio religiosorum), като гаранция както за сътрудничество в апостолата, така и за съблюдаване на съответните дарове „свише“ на отделните монашески насочености, според доктрината за „харизмите“ в църквата.

След одобряването на 16-те съборни документа в края на 1965 г., архим. Елдъров остана да работи още половин година в специална комисия натоварена с официалното издаване на текстовете (editio typica). Трябваше да се контролират термини, изрази и изречения от правописна, граматична и синтактична гледна точка, да се проверяват цитати и изводи, да се съгласуват сгилли и акроними, да се разделят изречения и части, да се означават с номера и букви раздели и параграфи.

Но след като приключи и тази работа, приносът му продължи да расте чрез сътрудничеството с институции, създадени за конкретното прилагане на взетите съборни решения, чрез задълбочаване на съборната тематика и разпространение на съборна информация за създаване на едно автентично съборно съзнание в църквата. По този повод в реферата той спомена някои сектори на сътрудничество с ватикански ведомства (комисия за диалог с атеисти и невярващи, комисия за осъвременяване на източно-църковното право), както и лекции, доклади, статии на съборни теми в половин Европа и Северна Америка.

В заключение архим. Елдъров засенна проблема на съборното пробуждане в страните от Източна Европа, останали слабо или неправилно засеннати от съборните процеси. Рефератът завърши с развяване на последния брой на нашия вестник, като флаг на смело, авторитетно и праволинейно представяне на Втория Ватикански събор на Изток.

Б.р. Хонорарът, получен за реферата, бе предоставен за издаването на този брой на „АБАГАР 1“. Това ни позволява да държим ниска цената на вестника още известно време.

Град Вюрцбург,
Бавария – наричан
немския Рим, разположен по бреговете
на река Майн.

Не бих искал да се търкуне 1993 година, без да съм изразил голяма благодарност на редакцията на „Абагар“, че тя ми праща вестника редовно и така ме осведомява по редица общо-религиозни въпроси, по дейността на българските католици в старината ни и в чужбина, по състоянието и проявите на Българската православна църква, по важни проблеми на българската история – сякаш в ръцете ми е попаднала една малка Българска енциклопедия. Чета вестника, без да пропущам и най-малката бележка. Почти няма брой, който да не буди спомени за събития и лица, които съм срещал по житейския си път, с някои съм се сблъсквал, с други – сприятелчил. Чувствам се между свои.

Разгързвам брой 13 от декември 1993 г. На уводно място – кратка беседа за Рождество Христово. От екзарх Методи Стратиев. Имах честта да му бъда представен от моя скъп и многоуважаем приятел архимандрит Георги Елдъров по време, когато неимоверните страдания на екзарха под тоталитарния комунистически режим бяха и за самите простосмъртни като мене повече от осезателни. Аз не чета беседата му, а я слушам като своето от амвона. Чувствам всяка негова дума като неопровержим изповеден изказ на духовник, който с твърдо понесено мъченичество за вяра и народ е спечелил безпрекословно доверие и дълбоката почит на всеки свой честен сънародник. Блажени вярващите при душегубието на духовен пастър с такова подвижничество!

Ще да се е случвало и с друго да чете статия за свой приятел и да не може да повярва, че тя е посветена на живота и дейността на покойник. Тъй жив е в паметта ми д-р Иван Силков, с право наречен „Посланик на България“ десетилетия наред в столицата на „най-мощната световна сила –

В „Абагар“

САЩ“, че ако утре пристигна във Вашингтон, както е било много пъти през десетилетия, първо бих се обадил на него. Ще чуя радостния му приятелски глас и незабавно ще се уговорим кога и къде да се видим и разговорим. Нерядко е било да ме покани на гости. И още с влизането ми в дома му, обляваше ме топлия, просветлен семейна атмосфера, създадена и поддържана по родови традиции от двамата – милата, многоуважаема съпруга Божанка и вглъбения в себе си Иван, двете им прекрасни момета и син. През моя едномасов престой във Вашингтон (1956-57) те двамата намираха повод да ме запознаят с редица забележителности. Иван Силков ми откри съкровищата на Конгресната библиотека, в която заемаше все по-високи и по-отговорни постове. Винаги отзивчив, съдействувал ми е с трудно намиращи другаде сведения. Ние от настоятелството на Българското академическо дружество „Д-р Петър Берон“ се гордеехме искрено, че при всяко си съвместно посещение, сполучно да стане негов член и, заедно с д-р Христо Попов, да устройм споманатото в статията тържество в Блуингтън, в тамошния Университет, с главен говорител проф. д-р Хайнрих Шамлер. д-р И.Силков даде и свои ценни приноси в издания на БАН. Нашият личен опит се изразяваше и в посещението на книги, които сме си разменяли: „Вярност за вярност“. Положителен съм, че за Силков тепърва ще се правят основни проучвания. А за нас, все още живите, той е жив!

Как да не ми потрепне сърцето, когато чета юбилейната статия за Георги Арлашки-Питата! Един от дружината млади български католически духовници, за които най-

голямата мечта беше поне веднъж да отслужат литургия в селската си черква. Но съдбата му го прати, него и Балабански, чак в Австралия да се подвизават като свещеници. По разни поводи се осведомявах за тяхното подвижничество. И каква щастлива случайност! След тридесетгодишна дейност в Австралия го срещнах в Рим! Все тъй подвижен, неуморим. И вече гореше от нетърпение да се върне в родината ни и там да работи между свои и за свои. Бог да му дава здраве и дълъг живот!

Можехме ли да се надяваме през 1951 година, когато за пръв път проф. отец Йосиф Гагов ме заведе в Асизи, че през октомври т.г. ще изживеем чудото да видим 500 души сънародници на покаяние там, а също и пред гроба на Свети Кирил в Рим! През вече отминали времена тях да ги съпроводя и да опишем всичко, изживяно и видимо от тях. Създавам им от сърце.

А от срещната страница ме гледат очичките на милата ни Арджия Полю-Поезие. Винаги, когато сме били с жена ми Инге в Рим, сме срещали и любимката ни Арджия с родителите й. Как бързо растат децата, физически и духовно! На 14 години, тя вече е будна моя посестримка по перо! Знаех за нейните успехи в училище, в овладяване на чужди езици, дори в превеждане от латински на италиански, но не бях доловил писателската жилка. Както беше казал един български поет: „Да расте и хубавее, сто години да живее!“ На слуга, скъпа ни Арджия!

Чета съдържанието, научно обоснованото фактичното изложение от Светозар Елдъров, к.и.н., за Македонската католическа лига в България като средище на вяра и родолюбие, и ми се ще да споделя

И Ронкалли е мислил като нас: България е Европа

Току-що се появиха 152 непубликувани досега писма на Анджело Ронкалли, бъдещия папа Йоан XXIII. От тях 72 са писани от България, предимно от София. Поразително е доброто, понякога възхитителното отношение на автора към българската действителност – политическа, културна, природна. В едно писмо от 14 юли 1926 г. той даже предупреждава адресатите си да не вярват на някои прибрзани туристи, които критикуват страната ни:

„Дойде да ме посети и да събере вести за мене и да ви донесе моите поздравни един добър младеж от Трещо – някой си Фердинандо Нава. Добър младеж е. Обаче ако ви разправя, че България не е хубава страна и че хората не са добри, не му вярвайте. Понеже италианците и хората от Ломбардия не признават да има друга наистина хубава страна в света (освен Италия, б.н.).“

А ето как предава първите си впечатления след стъпването си на българска земя на 25 април 1925 г.:

„Жилището ми е много спокойно, с до-

бър въздух, с голяма мир на около. Също столицата се намира в пълно спокойствие, въпреки военното положение. Касае се повечето за впечатление откън, че тук царувало безредие. Очевидно правителството умее да се справя с престъпниците“ (25 април 1925).

„Вероятно знаете вече, че веднага бях приет на дълга аудиенция от българския цар, който е много добър и приятен младеж. Просто не разбирам защо болшевиките го мразят толкова много, когато е толкова обичан от своя народ“ (6 май 1925).

„Въобразете си – стигнах чак до брега на Черно море. Потърсете го на голямата карта в столовата ни. България се разкрива с цялата си полска красота през този месец, когато всичко е цъфнало. Касае се наистина за чаровна страна. Би могла да приеме едно население три пъти по-голямо и убеден съм, че ще успее да го прехранва. Ако бяха тук нашите братя, които разбират от земеделие и от скотовъдство, биха останали изумени“ (29 май 1925).

Дневник

(Продължение от 2-а стр.)

● Първите дни от престоя в България бяха използвани за подготвянето на първия брой на АБАГАР за 1994 г. Значителна част от времето бе изхабено, за да издирим разумни слова за отговор на са провокацията, появила се в пресата по случай светлите Христови празници. Много се изпотихме – както казва Св. Методий в едно от житиетата си.

Посрещнахме няколко от сътрудниците на вестника и водихме разговори с авторите на две книги по линия

на АБАГАР – Светлозар Елдъров („Униатството“) и Жоро Цветков („Процесите“). Нахвърлихме също план за издаването на книга на „абарец от старо време“, живеещ на Запад. Ще бъде истински хит!

● На 31 декември архим. Елдъров замина за Русе, „все по въпроси на АБАГАР“, което означава срещи с епархийския архиепископ еп. Самуил Джундрин и други почитатели на вестника ни. Противно на онова, което се твърди по „Петте къшета“, намерихме епископа в отлична форма – физически, психически и морално, готов да устоява на бури отвсякъде. Драго ни бе да посрещнем НОВАТА ГОДИ-

НА с този достоен йерарх – гарант на доктринно и морално равновесие у нас.

● На Богоявление и „стара Коледа“ АБАГАР премести тежестта си във Варна, „все по собствени въпроси“. За целта устроихме служби и осъществихме контакти за заздравяване на нашето присъствие в лятната столица на България.

● С абатарски темп на 8-9 бяхме на гости в павликанска България, няколко селища с католическо население в района на Пловдив. С радост открихме, че там силно расте броят на нашите читатели, главно чрез абонамент.

МЕЖДУ СВОИ

с читателите на вестника моето впечатление от познания и приятелства с български католици в чужбина през повече от половин век, че те съчетават в себе си непоклатна вяра и горещо родолюбие. Такъв беше, например, проф. Йосиф Гагов, такива са спомените на същата страница и на архимандрит проф. д-р Георги Елдъров, д-р Иван Софранов и др.

Не мога да гледам равнодушно на снимка нашата сънародница Мара Чукова до Фелини, с която ме запозна отец Софранов на едно българско тържество в Рим.

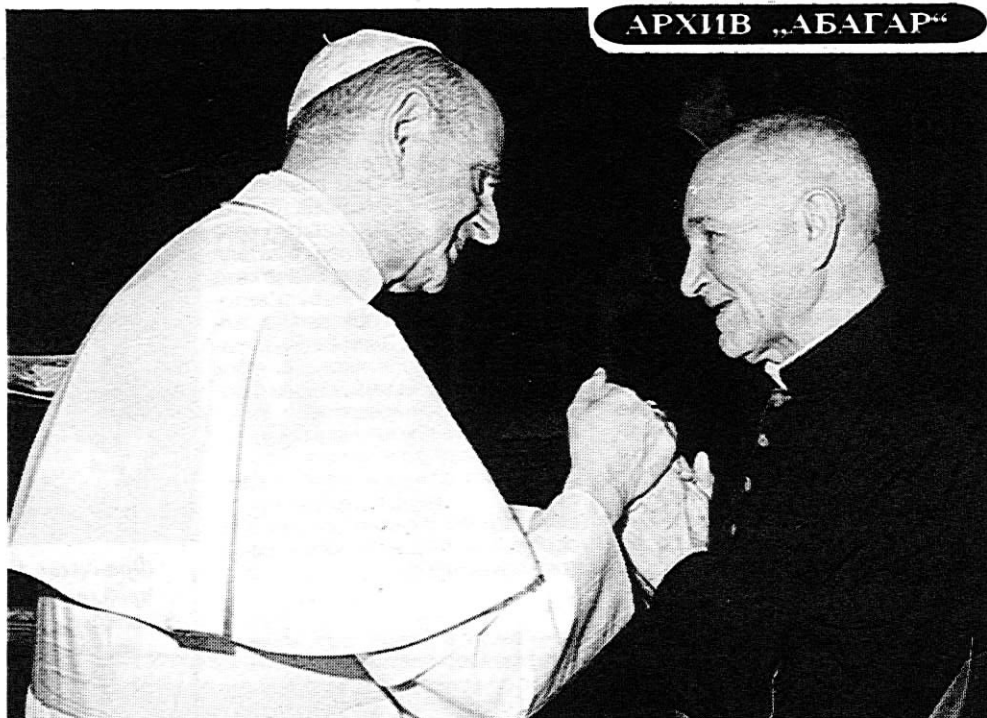
Заболва ме, че старостта разрушава и такова дарование. Прелиствал съм с уважение към нея една папка с нейни снимки от артистичната ѝ дейност в Българския църковен архив в Рим, както и отзива за нея. Всичко минава...

Изложението за петнадесетте благодатни години на папа Йоан Павел II е извънредно богато по съдържание, макар и да е пестеливо по изказ. То е пример за подобни приноси във вестника. Тук ще спомена само една от незабравимите преживелици. Години наред се беше подготвяло общо-

християнско тържество в Рим. Очакваше се, че папата ще произнесе важно слово по въпроси на вярата. Но върху него бе извършен атентат. Словото му чуваме като магнетофонен запис. Ала тъкмо, когато духовници и богомолци се упътиха към изходната врата, тя хлопна и се затвори. Въпреки болестта и папата ще говори лично! Няколко хиляди души потънаха в смирено безмълвие. За голяма наша изненада – за Инге, за мене, за сестра Агнес и други – папата се появи точно над нас: бяхме седнали на най-задните редове. Богомолците, които до тогава бяха съсредоточили погледите си към олтаря, се извърнаха към папата над нас. Заговори, сякаш отпраща послание с небесех, буквално като че ли ни разтърси Дух Свети. Наблюдавах – мнозина се бяха просълзили. Напуснахме катедралата „Свети Петър“ като духом новородени, пречистени.

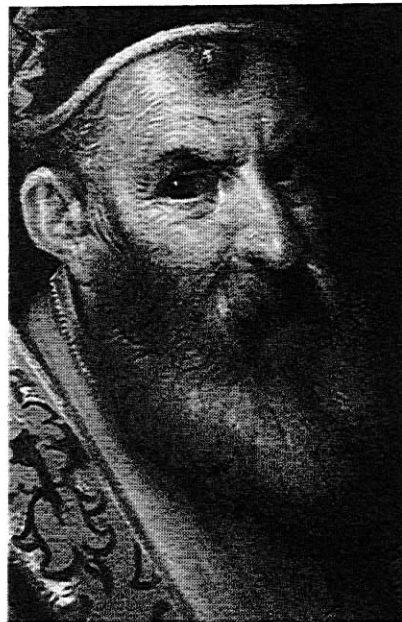
Бих искал да подчертая, че статиите в „Абагар“ се съсредоточават върху същественото, придържат се към търпимост (толерантност) към другите вероизповедания, не се отклоняват от обективността, изповядват безусловно икуменизма. Тук аз съм по дух при свои, защото десетилетия наред съм поддържал същото в няколкостотин беседи. Изумително е, как архив, бюлетин и вестник израстнаха до внушителни размери. Значително е, че няма българска тема, която да не се постави в разширението на общоевропейското и световното развитие. Засега „Абагар“ е може би единственият (по купешки „уникален“) по рода си вестник в България, който съумява да спазва такова равновесие. Убеден съм, че това ще бъде линията му и в бъдеще. Това е и моето коледно и новогодишно пожелание.

Залцбург, декември 1993 г.
Христо ОГНЯНОВ

Монс. Франческо Галони, папски представител в България през 1946/49 г., голям приятел на АБАГАР, пледира пред папа Павел VI за български католически център в Рим. Юни 1972 г.

Имало ли е друг папа славянин?

Достатъчен брой историци го твърдят. А легенди и местни традиции ги подкрепят. Те изтъкват славянското потекло на един от най-известните папи от късния ренесансов период: папа С И К С Т V (Sixtus V), заел папския престол през 1585-1590 г. Той навлязъл в легендата и във фолклора още приживе. Народът го нарекъл „твърдият папа“ (Papa Sisto – Papa Tosto). Бабите в някои райони на Италия все още укротя-

шава в кардиналско достойнство, а след смъртта на папа Григорий Тринадесети (създател на Григорианския календар), е избран папа с единодушен вот на кардиналите (24 април 1585).

Петте години на папския престол правят Сикст Петти един от най-големите папи в историята на църквата. Трудно е да се намери даже във световната история човек, който да е проявил такава дейност, да е осъществил толкова многобройни планове за толкова кратко време. Това е документирано тези дни чрез изложба, посветена на 400-ната годишнина от смъртта му. В девет салона на Двореца „Венеция“ (Palazzo Venezia) в Рим са изложени няколко стотин експоната, които свидетелстват за дейността на този папа „славянин“ във всички сектори на църковния, политическия, културния, художествения, икономическия и социален живот на своето време. Най-голямо впечатление прави на посетителите обликът, предаден от него на град Рим. По негово време се изграждат най-хубавите дворци, съществуващи днес в италианската столица. Ватиканският, Квириналът (резиденция на италианския президент), Латеранският, най-красивите площи – „Свети Петър“, „Латеранският“, „Дел Пополю“, „Есквилинският“ (Piazza dell'Esquilino), „Квириналският“ (Piazza del Quirinale, някога Piazza Cavallo), „Тринита“ (Trinità dei Monti), с типичните си обелиски, имитирани от други европейски столици. Една от най-панорамните улици в града и в света свързва базилика „Санта Мария Маджоре“ с църквата „Пресвета Троица дей Монти“, прекосявайки в права линия четири от седемте римски хълма – истинско чудо на урбанистиката. На папа Сикст се дължат също някои от основните аспекти на Римската Курия – негово е организирането ѝ около петнадесет кардиналски конгрегации, които все още са основните звена на централното управление на Църквата. През същото време се изготвя и се издава критичен текст на Библията, който официално се ползува от Католическата църква, тъй наречената „Vulgata“, след един десет века от установяването ѝ чрез усилията на „далматинеца“ св. Йероним. Във външната политика той се старее да създаде равновесие между Франция и Испания; търси помирение с Англия; готви кръстоносен поход срещу отоманите, като възнамерява да ги удари в Алжир. Умира на 27 август 1590 г., с поглед към купола на Свети Петрова базилика. Наредил да се довърши, за да го съзре, преди да си отиде. Когато склопил очи, оставали недовършени само няколко метра след венеца от 36 колони на върха ѝ.

С Мария Александрова-Коева, дъщеря на Тодор Александров, съпругът ѝ инж. Коев и с Христо Огнянов в библиотека „АБАГАР“, в Рим.

Книги с посвещение

FRANCESCO ERCOLANO, La Deuda externa: un desafío por solucionar (Editorial EDU CHILE 1993) cc.90

Сред книгите, които ни прави удоволствие да представяме в „Абагар 1“, особен интерес представлява тази. И то поради редица причини. Авторът е искрен приятел на Абагар, гостувал е в нашия дом с многобройното си семейство. Със съпругата си Гинуча имат шест деца между 6 и 16 годишна възраст. Продължава да насърчава всяко наше начинание от местата, където се намира. А той е човек в движение. Сега е в Чили, завежда генералното консулство на Италия в Сантяго. А преди това е бил в Египет, Пакистан, Холандия и... България. От там е започнал да чени българското.

Но и поради съдържанието си тази книга е близка до Абагар. И то не само защото в римския ни дом бяха прегледани коректурите на италианския оригинал. Още повече поради духа, с който посреща темата: външния дълг на държавите, като нашата. На пръв поглед читателя ще види схеми и цифри, обаче като се задълбочи, ще разбере как авторът се ръководи от основно морални съображения. Дълговете на слабите финансово и икономически страни, представляват етичен отговор на страните кредитори. Неговото име е междучовешка солидарност. А освен това гибелта на задължените страни е само с една стъпка преди тяхното собствено сгромолясане. Историята, особено близката, е изпълнена с това поучение.

† † †

вена заслуга божият раб, мъченикът отец Фортунат Бакалски.

Със сигурност знаей, че тези документи са били издирени и открити от него и представляват втората част на докторската му дисертация, защитена в П.И.О. в Рим към 1943. Би било справедливо името му да бъде споменато заедно, и то на първо място, с тези на другите трима съставители.

15.12.1993 г.
Асизи

С уважение
От: Венко Плачков

ОТ АБАГАР – БЕЗ КОМЕНТАР. Иначе щяхме да употребим дума, за която щяхме да съжаляваме: и сред съставителите на тази книга си имаме искрени приятели. Такива били времешата. Затова новоязлата книга се представя с предговор, датиран 1980 г. Надали и другият споменат там другар на покойния Фортунат Бакалски ще изпълни моралния си дълг, както е пожелал да направи съвестният отец д-р Винкенти Плачков.

Франческо Ерколано, авторът на книгата „Външният дълг – проблем за разрешаване“, в София с едно от шестте му деца и с двама изповедници на вярата, оцелели през процесите и заточенията – отец Франц Нонов и отец Роберт Прустов. София, 1976 г., когато сенатор Ерколано пристига у нас като италиански дипломат

R.I.P.

Да почива в мир отец Никола Барбов

Още един от „оцелелите“ ни напусна. Отец Никола Барбов, осъден на 15 години затвор заради вярата си през 1952 г., успя да преплуване само през Ахероновите води на болшевишкия ад, след години мъчение, унижения и принудителен труд, но и до брега на свободата. Излязъл от затвора в началото на 1961 г., той се включи с ревност в ежедневието на църквата, продължавайки мисията си, като чели нищо не бе станало.

Обаче неговото тяло и отчасти душевните му сили издаваха

последствията от дългогодишните мъчения. Той приемаше това като още един начин да служи на Христа в най-трагичния аспект на живота му – този на страданията му, та до кръстна смърт. Беше 79-годишен, а от 51 – свещеник. Тя го настигна „като крадец“ през нощта „на връх Нова Година“. Отелото му се състоя в пловдивския катедрален храм в присъствието на цялото епархийско духовенство. От Русе дойде и неговият брат по „лагерска участ“ епископ Самуил Джундирин.

Сто години без Гуно

Как Абагар
спаси положението

Набелязано на 18 октомври м.г. удари стогодишния час от смъртта на големия френски композитор Шарл Гуно (Charles Gounod), един от истинските великани на музиката от миналия век, като Верди или Вагнер, въпреки, че е по-малко познат и признат от тях. Единствено повече известна е операта му „Фауст“ от 1859 г. Още по негово време тя е изпълнена 1000 пъти. Особено голяма е неговата заслуга за обновлението на музиката чрез ползуването на по-стари църковни музикални форми.

Изхождайки от тази славна музикална традиция (Римската школа, Палестрина, 15-ти век), Гуно дари света на музиката с паметни композиции, с интензивна религиозна наситеност. Ще споменем: Messe solennelle de Sainte

Шарл Гуно (1818 – 1893)

Bethleem, Jesus de Nazareth (1850) и най-вече композицията в чест на папа Пий IX по случай десетата годишнина от възходжането му на папския трон (1859), в която звучат нотите на откъса „Marche romaine“, станали официален химн на Ватиканската държава. Той се изпълнява при официални, особено международни събития.

Така трябваше да стане при представянето на акредитивните писма на папския нунций в президентството на 9 юли 1991 г. Без малко не щеше да стане. Оказа се, че в репертоара на службата по протокола към МВНР не съществували нито текста, нито нотите на папския химн. Очевидно до тогава не е имало случай, който да е налагал изпълнението му. Съществуваше реална опасност някой да вметне, не знаем, „Аве Мария“ ли, „Те Деум“ ли, „Полелеея на българката“ ли...

Пак АБАГАР спаси положението. Със светкавични контакти между София, Дом „Абагар“ в Рим и Ватикана, само за няколко часа от музикалния архив на Радио Ватикан, чрез услугите на д-р Красимира Кемалова, по факса ни бяха доставени десетина листа текст и музика. Не оставаше обаче време за подходяща репетиция. За щастие току-що се бяхме запознали с младия и талантлив, но скромно композитор Ценко Минкин от известния Чипровски род. Пак за часове, той не само озвучи текста, но успя да запише за нас касетката с папския химн. След това всичко стана по лесно – за нас, за протокола, за почетната рота.

БИБЛИОТЕКА
АРХИВ
УНИВЕРСИТЕТСКО ИЗДАТЕЛСТВО
„СВ. СВЕТОСЛАВ СЪСЛОВ“
СОФИЯ

**ДОКУМЕНТИ ЗА
КАТОЛИЧЕСКАТА
ДЕЙНОСТ
В БЪЛГАРИЯ
ПРЕЗ XVII ВЕК**

С радост узнах, че книгата „Документи за католическата дейност в България през 17 век“ е излязла. Виждам името си отбелязано на стр. 8.

Понеже ми е известна историята на това издание от началото, желая да изтъкна първата фаза на книгата, за която има съществ

Календарният проблем в наши дни стана твърде актуален и дискуссионен. Специална комисия към ООН години наред се занимава с въпроса да бъде създаден универсален календар, валиден за всички народи по света. Тази тематика ме срещна със седемдесет и седем годишния отец Храбър Марков Иванов, автор на проект, който е бил обект на дългогодишно проучване и е получил одобрението на най-висшите инстанции в България и по света.

– Отец Марков, какво налага да се създаде нов универсален календар?

– Налага го фактът, че проектите, които се предлагат в ООН за разрешаване на календарния проблем, се представят като частично подобрение на сега действащия международен календар. Броят им е вече огромен и надхвърля стотици. Безмислено е да се търси да се увеличи този брой с още един, произлязъл, да речем от България. Дори да би бил и най-сполучлив измежду всички останали, пак не би одобрен от ООН, защото не би съдържал някои от подобренията, включени в проектите на други страни, ползващи се пред световната общественост и в ООН с далеч по-голям авторитет...

Коренно различно става положението, ако една страна, макар и малка като България, може да представи в ООН и да предложи на народите изчерпателното разрешение на календарния проблем. То да включва всички подобрения, за да бъде календарът вече съвършено безупречен и приемлив за всички народи. Проектът ми има за цел тъкмо това разрешение.

– Бихте ли разказали какво съдържа проектът ви?

– Той съдържа два вида елементи: положения и тяхната обосновка. Положенията наб

Календарът на бъдещето

рояват 52 твърдения, а тяхната обосновка е извънредно обширна. В случая сме принудени изцяло да изпуснем обосновката, която прави проекта ни разбираем и убедителен, и да посочим: произволно само някои от положенията. Календарът е съставен от календарни дни. Те са групирани в периоди, разграничавани помежду си от особени дни, оправдаващи името „пределни“. Непределните дни можем да наречем „редовни“. Броят редовни дни за всички месеци е 30, от които 26 работни. Всички пределни дни стоят накрая на своя период.

Освен познатите: месец – тримесечие – година, приема се и новият период „четирилетие“. Четирилетие е съставено от 4 години и един пределен ден, познат под името „високосен“. Това дава право четирилетие да приеме названието „високосница“. Годината има 4 тримесечия и един пределен ден, оправдаващ името „годишен“. Тримесечието има 3 месеца и един пределен ден, заслужаващ името „сезонен“.

Седмичата е приета като седемдневна с почивен ден седмият, който ще е общ за всички народи и религии. Последователността на седмичните дни е прекосявана на края на всяка година от годишния ден, и накрая на повечето високосници – от високосния ден, които са „извънседмични дни“.

Тримесечията съответствуват на годишните времена, като първото е пролет, последното – зима. Точката на съответствие е денят на зимното слънце-състояние, 22-ри декември. За меродавен се приема сезонният кръговрат на северното полукулобо.

Сегашните „високосни правила“, размерващи времетраенето на календарната година да съответства с това на природната година, наречена научно „тро

пична“, остават в сила, но се поставят в пълен ред и се допълват с едно ново. Схемата на календара е стройна и красива.

Тъй като тримесечията в нея биват съвършено еднообразни, четворното им повторение става напълно излишно. Като се отстранят то, календарът добива своя възможно най-прост, най-удобен и най-изгоден вид. Първият ден от първия месец на този календар съответствува на деня с грегорианска дата 25 март. Той ще бъде винаги понеделник. Годишните „удобни“ за преминаване към новия календар, са различни за различните народи, в зависимост от начина на тяхното възприемане и спазване на седмичата. За народите, чийто почивен ден е неделя, какъвто е нашият, първите удобни години биват: 2002; за народите с почивен ден събота – 2001, а за ония с почивен ден петък – 1995 г. Месеците ще могат едновременно да получат нови, съвременни названия и да запазят старите си, започвайки с март.

– Какви предимства има вашият календар, пред други календари?

– Едно от предимствата му е, че той единствен се представя като изчерпателно разрешение на календарния проблем. Това го прави приемлив и привлекателен за всички народи и идеологии и го увенчава с достойнството на първото в историята подобно разрешение на най-трудната страна на календарната проблема, на она, която другите проекти направо подминават или предришават, защото се представя като непреодолима.

Проектът ни успява да съгласува непримиримите различия в седмичните практики сред народите. Нека напомним, че за почивен ден едни народи приемат петък, други – събота, трети – неделя. Почивният си ден едни смятат за първи в седмицата, а други за седми, тоест последен. Всички обаче държат неотстъпно до фанатичност за своята традиция. Проектът ни предлага като реална и съблазнителна възможност онова, което винаги е било желателно и наложително да се постигне, но което за всички се е представлявало досега като невероятно и невъзможно. Ефектът на предложения календар превъзхожда по разнообразие и размери на останалите си събратя. Би било рядко трудно, а по-точно, невъзможно, да бъде обзет в пълнота, измерен с точност и описан подробно целият разностранен ефект, който би последвал от внедряването на календара ни, тъй като той е издържан – по мнението на нашите отговорни институти – едновременно от астрономическо, техническо, икономическо, историческо, естетическо и религиозно отношение.

Нашият календар има това преимущество пред другите календари, че са взети под внимание всички елементи на календарния проблем, потърсени са възможности за разрешаване на всеки отделен елемент. Календарът ни, прочее, единствен се представя без никакъв отрицателен ефект. Това се дължи на възприетия математически подход за работа, и на постигнатата пълна системност и здрава обоснованост.

Интервю:
Атанас ДОШКОВ

Основател:
Архим. проф. Г. ЕЛДЪРОВ

Отг. редактор:
Архим. Г. БЕЛОВЕЖДОВ

АБАГАР 1
КАТОЛИЧЕСКИ ВЕСТНИК

ISSN 0861 - 8682

Адрес: 1606 София

ул. „Никола Кюфарджиев“ №5

тел. 52-29-59